

Tanítás helyszíne: Rákospalotai Meixner Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tanítás ideje: 2018. november 21.

Évfolyam/osztály: 5. o.

A pedagógus neve: Molnár Rita

Az óra témája: Mássalhangzó-törvények gyakorlása (Részleges hasonulás és írásban jelölt teljes hasonulás)

Óra célja: A tanult mássalhangzó-törvények fogalmainak rendszerezése, felismerésük adott mondatokban

Feladatok: mássalhangzó-törvényekhez kapcsolódó állítások fogalmak alá rendezése; mássalhangzó-törvények felismerése szavakban; mondatszintézis; mondatban mássalhangzó-törvényes szavak felismerése; a mássalhangzó-törvények megnevezése; mondat-, és szövegalkotás mássalhangzó-törvényes szavakkal csoportban

Felhasznált források: Takács Mariann: Hej, helyesírás 5., Kerettanterv az általános iskolák számára, kiadás: 17/2004. (V. 20.) OM rendelettel, Megjelent: Magyar Közlöny 2004/68. szám II./1. kötetében, Kagan: Kooperatív tanulás

Eszközök: füzet, szókártya, mondatkártya, tábla, Takács Mariann: Hej, helyesírás 5.

SNI tanulók száma: 0

Fejlesztésben részt vevő tanulók száma: 0

Előzmények: Ismerik a beszédhangok keletkezését, a magánhangzók és mássalhangzók fajtáit meg tudják nevezni, ismerik a magánhangzó-törvényeket, a zöngesség szerinti részleges hasonulást, a képzés helye szerinti részleges hasonulást, az írásban jelölt teljes hasonulást, (ige, főnév, melléknév, számnév, szótő, toldalék – fogalmainak ismerete)

Az óra menete	Tanulói tevékenység	Munkaforma	differenciálás	Eszköz	Kiemelt fejlesztési terület
1. Házi feladat ellenőrzése (szóbeli és írásbeli)	Differenciált csoportba rendeződés Ellenőrzés	frontális	jobb képességű tanuló olvassa a házi feladatot	füzet, Hej, helyesírás, kék színes	önellenőrzés, figyelem, koncentráció
I. Bevezetés					
2. Felelősök választása (szóvivő, eszköz, téma, csend)	Szervezési feladat	csoport			szociális kompetencia, kommunikációs készség, együttműködés
3. Célkitűzés, motiváció	Füzetvezetés	frontális		füzet, táblakép	figyelem, rendszeresség, szokásrend
4. A tanult mássalhangzó-törvényekhez	Állítások fogalmak alá rendezése indoklással (szóforgóval)	csoport	egyéni megsegítés csoportban	fogalmak, állítások szókártyán	fogalom elmélyítése, szóbeli kifejezés, szociális kompetencia, szóbeli

kapcsolódó állítások mássalhangzó-törvényekhez rendezése					kifejezés, nyelvi ismeretek elmélyítése
5. Ellenőrzés	Ellenőrzés	frontális			figyelem
II. Főrész					
6. Mássalhangzó-törvényes szavak válogatása	Mássalhangzó-törvényes szavak megfelelő törvényhez válogatása indoklással (szóforgóval)	csoport		szókártya	szociális kompetencia, szóbeli kifejezés, nyelvi ismeretek alkalmazása
7. Ellenőrzés	Ellenőrzés indoklással (csoport tagjainak szólítása)	frontális			szóbeli kompetencia, szóbeli kifejezés
8. Mondatszintézis	Összetett mondatok tagmondatainak párosítása (Időkitöltő: A mondatok időrendbe rakása)	csoport		mondatkártya	szóbeli kifejezés, együttműködés, figyelem
9. Ellenőrzés	Ellenőrzés	tanár-csoport (folyamatos)			önellenőrzés
10. Mássalhangzó-törvény felismerése	A tagmondatokban található mássalhangzó-törvényes szavak kigyűjtése (minden tanuló a saját tagmondata szavait gyűjti)	egyéni, csoport		füzet	nyelvi ismeretek alkalmazása, helyesírási készség, figyelem
11. Mondatalkotás mássalhangzó-törvényes szavakkal	A kigyűjtött szavakból 4-5 (csoportlétszámtól függően) kiválogatása és összefüggő mondatalkotás	egyéni, csoport		füzet	szociális kompetencia, együttműködés, szóbeli kifejezés, írásbeli kifejezés,
12. Ellenőrzés	Az összefüggő mondatok felolvasása csoportonként (mindenki a saját mondatát)	egyéni		füzet	szóbeli kifejezés, figyelem, együttműködés
III. Összegzés					
13. Házi feladat	Leckefüzetbe felírják a házi	frontális		leckefüzet,	rendszeresség, szokásrend,

kijelölése	feladatot			táblakép	feladattudat, figyelem
14. Értékelés	Csoportok értékelik saját munkájukat, tanári értékelés, pozitív megerősítés	csoport, frontális			önértékelés, szociális kompetencia

Előkészületek: teremberendezés a csoportmunkához, szókartyás borítékok előkészítése, (a mondatszintézis feladatnál gondoskodni arról, hogy a 4-5 fős csoportokban mindenkinek 2 mondat jusson)

Melléklet:

Állítások a mássalhangzó-törvényekhez

Mássalhangzó-törvény

Zöngés és zöngétlen mássalhangzó áll mindig egymás mellett

A –val-, -vel toldalék v-je hasonul

A –vá, -vé toldalék v-je hasonul

A felszólító mód j-je hasonul

Úgy írjuk le, ahogy kiejtjük

Másképp írjuk, másképp ejtjük

Minden esetben legalább két mássalhangzó áll egymás mellett

Írásban jelöljük a hasonulást

Írásban nem jelöljük a hasonulást

Részleges hasonulás

Teljes hasonulás

A zöngés vagy a zöngétlen mássalhangzó párját ejtem ki

Szavak, (válogatási feladat a mássalhangzó-törvényekhez)

rágcsáló	leforrázta	nyújtózkodott
darázstól	részben	langyos
színpad	mindenben	pinty
azonban	füttyel	arannyá
ezzel	olyannal	letesszük

Mondatszintézis

Kukorica Jancsi őrizte a nyáját,

aztán egy délután a felét mégis elveszítette.

Jancsi és Iluskája búcsúzkodtak,	a bánat miatt könnyeztek.
A gazda petrencés rúddal kergette Jancsit,	aki sebes lépésekkel elfutott előle.
Iluska a patakvízzel mosta a ruhákat,	míg Jancsi ki nem csalogatta a vízpartra.
A zsványok tanyáján Jancsi azt látta,	hogy a hordók ezüsttel és arannyal vannak tele.
Jancsi addig borozgatott a zsványokkal,	amíg azok részeggé nem váltak.
A gyertyaláng tűzbe borította háztetőt,	reggelre a zsványtanya porrá égett.
Iluskával szívtelenül bánt a mostohája,	hiszen éhezette, dolgoztatta.
A pusztában Jancsi óvta magát a szűrrel,	hogy a zivatar miatt ne ázzon meg.
Jancsi bátorsággal a szívében lépett be az ajtón,	a zsványkapitány rögtön fenyegetve fogadta.